Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Energiemarkt

Auteur
[redacted]

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

TER BESLISSING
Datum
25 januari 2024

Kenmerk
DGKE-DE / 44585775

ZK 0000049916

Kopie aan
[redacted]

nota

Nota bij Kamerbrief voortgang subsidieregeling CO2-vrije gascentrales

Parafenroute

[redacted]

Bijlage(n)
2:

- Kamerbrief
- Verklaring Penta-bijeenkomst d.d. 18 december 2023

Aanleiding

In uw brief van 7 Juli 2023 heeft u toegezegd de Kamer verder te informeren over de stand van zaken van de subsidieregeling gericht op CO_2-vrij regelbaar vermogen. Vanwege de samenhang maakt u van de gelegenheid gebruik om in de voortgangsbrief ook in te gaan op de uitkomsten van de onder Nederlands voorzitterschap gehouden ministeriële bijeenkomst van het Pentalaterale Energie Forum van 18 december 2023, zoals ook met u besproken in het recente overleg over dit dossier.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om bijgaande Kamerbrief te ondertekenen.

Kernpunten

- De Kamerbrief is opgebouwd uit vier delen waarbij inhoudelijk wordt ingegaan op de volgende onderwerpen:
  - Het belang van voldoende CO_2-vrij regelbaar vermogen
  - Penta samenwerking kan CO_2-vrij regelbaar vermogen versnellen
  - Het blijkt lastig om met een investeringssubsidie CO_2-reductie te garanderen.
  - Exploitatiesubsidie kan wel zorgen voor gegarandeerde CO_2-reductie.
- U benadrukt in de brief het belang van CO_2-vrij regelbaar vermogen en gaat daarbij in op het belang van Europese samenwerking (Penta).
- U geeft aan dat een investeringssubsidie met bijmengverplichting geen garantie biedt voor CO_2-reductie, waardoor de gerede kans bestaat dat de subsidie geen steun krijgt van de Europese Commissie.

Directoraat-generaal Klimaat en Energie
Directie Energiemarkt

Kenmerk
DGKE-DE / 44585775

- U geeft aan de mogelijkheid voor een exploitatiesubsidie verder te willen onderzoeken.
- U stelt in de brief de beschikbare middelen (€1 miljard uit het klimaatfonds) te willen behouden.

Toelichting

CO_2-vrij regelbaar vermogen en Penta-samenwerking

- Op Nederlands initiatief is op 18 december 2023 in Penta-verband een verklaring getekend voor het streven naar een CO_2-vrij elektriciteitssysteem in 2035.
- Dit is een belangrijke stap in internationale samenwerking. In de brief geeft u aan in Penta-verband te willen gaan kijken hoe op basis van deze verklaring de ontwikkeling van CO_2-vrij regelbaar vermogen versneld kan worden.

Onderzoeken van mogelijkheid van een exploitatiesubsidie

- In de Kamerbrief van 7 juli 2023 gaf u aan de regeling te willen vormgeven als een investeringssubsidie in combinatie met bijmengvoorwaarde, die inschrijvers verplicht tot het verbruik van CO_2-vrije energiedragers.
- Na verder onderzoekt blijkt dat deze vormgeving leidt tot risico's bij de eigenaren van gascentrales vanwege de onzekerheid over het prijsverschil tussen waterstof en aardgas + bijbehorende ETS-rechten.
- Uit gesprekken met de Europese Commissie blijkt dat de voorgestelde vormgeving lastig verenigbaar is met de Europese staatssteunkaders.
- U geeft aan de focus van de regeling te verleggen naar het onderzoeken van een exploitatiesubsidie.

Keuzes bij vormgeving exploitatiesubsidie

- Een exploitatiesubsidie, waarbij het volledige prijsverschil (onrendabele top) voor de inzet van waterstof met de inzet van aardgas + ETS wordt gedekt, lijkt passender binnen de Europese staatssteunkaders.
- Naast de keuze om een exploitatiesubsidie te onderzoeken, geeft u aan dat het redelijk lijkt de scope van de regeling te verruimen, zodat ook WKK's en nieuwgebouwde centrales gebruik kunnen maken van deze regeling. De voorwaarde voor een productievermogen >100MW blijft behouden.
- De kosten van een eventuele exploitatiesubsidie zijn afhankelijk van de hoeveelheid waterstof (afhankelijk van omgebouwde capaciteit en vollasturen) en de marktprijs hiervan. Deze kennen onzekerheden.
- In de brief geeft u aan het doelmatiger te vinden de exploitatiesubsidie de komende jaren nog niet open te stellen, en dat u ernaar streeft dit wel vóór 2030 te kunnen doen. Dit ook gezien de eventuele investeringen die door de sector gedaan moeten worden.
- U geeft aan dat het wenselijk is de €1 miljard uit het Klimaatfonds beschikbaar te houden.
- Tegelijk geeft u aan de verdere keuzes over de specifieke vormgeving, timing en eventuele aanvullende financiële dekking van de regeling over te laten aan een nieuw kabinet.